

Programma Aansluiting Onderwijs Arbeidsmarkt: integrale opdracht arbeidsmarkt Kop van Noord-Holland

Voorwaarden

De in voorliggend document voorgestelde integrale aanpak van arbeidsmarktvraagstukken vanuit gemeentelijk perspectief vraagt instemming met de volgende voorwaardelijke uitgangspunten.

1. De gemeenten Texel, Den Helder, Schagen en Hollands Kroon werken intensief samen op het thema arbeidsmarktbeleid, vanuit sociale én economische invalshoek. Dit wordt op zowel bestuurlijk, directie- en managementniveau onderschreven en er wordt ruimte voor gegeven.
2. Voorgaande impliceert een efficiënte besluitvormingsstructuur ten behoeve van een slagvaardige beleidsvoorbereiding en uitvoering. Dit is als volgt vormgegeven (zie ook *bijlage 1*).
 - Er is een bestuurlijk platform ingericht, waarin onderwijs en ondernemers zijn vertegenwoordigd en waarin daarnaast portefeuillehouders Sociaal Domein (SD) en Economische Zaken (EZ) zitting hebben; het bestuurlijk overleg kernpartners. Doelstelling van dit platform is het bereiken van overeenstemming over de te volgen koers met betrekking tot specifieke vraagstukken op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt.
 - De wethouders EZ die zitting hebben in het bestuurlijk overleg kernpartners vormen de schakel naar de Stuurgroep De Kop Werkt. Zij zorgen voor afstemming tussen de twee gremia. Hierdoor is de inhoudelijke samenhang tussen het programma Aansluiting Onderwijs Arbeidsmarkt en de bestuursopdrachten van De Kop Werkt geborgd.
 - Het bestuurlijk opdrachtgeverschap voor het programma is belegd bij het bestuurlijk overleg kernpartners.
 - Er is een stuurgroep voor het programma Aansluiting Onderwijs Arbeidsmarkt, die bestaat uit een beperkte afvaardiging van het bestuurlijk overleg kernpartners.
 - Als ambtelijk opdrachtgever en adviseur van het bestuurlijk overleg kernpartners fungeert het managementoverleg (MO) SD, aangevuld met de programmamanager (PM) van De Kop Werkt. De leden van het MO vertegenwoordigen ieder hun eigen gemeente op zowel sociaal als economisch terrein.
 - De Kerngroep Onderwijs-Arbeidsmarkt is als opdrachtnemer verantwoordelijk voor de daadwerkelijke uitvoering van het programma.
 - Indien nodig wordt via het PHO SD/EZ besluitvorming ingebracht naar de afzonderlijke gemeenten (college dan wel raad). Hiermee wordt tevens voldaan aan de wens van de Provincie om het Sociaal en Economisch domein bestuurlijk aan elkaar te verbinden.
3. Het zorgen voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven, een dito (woon-) en werkklimaat voor werknemers en het regisseren van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, vatten we in de Kop van Noord-Holland op als behorend tot de gemeentelijke verantwoordelijkheid.
4. Een gezonde regionale arbeidsmarkt is een gedeelde verantwoordelijkheid van gemeenten, onderwijs en werkgevers.

5. Anders dan onderwijs en werkgevers hebben gemeenten op arbeidsmarktgebied zowel een wettelijke taak als ook een overkoepelend, algemeen maatschappelijk belang. Daardoor komt de gemeente de regisserende rol van nature toe. De vraag van de arbeidsmarkt is daarbij altijd leidend.
6. Daar waar de gemeenten op dit dossier een regierol hebben, wordt van onderwijs en werkgevers verwacht dat zij zich actief zullen inspannen op de uitvoering van het programma. Het succes van het programma valt of staat bij hun inspanningen.
7. In verschillende sectoren in de regio is sprake van ontwikkelingen en initiatieven, die vooruitlopen op de deelprojecten van dit programma. Bij de uitvoering van het programma sluiten we hier zoveel mogelijk bij aan, waar nodig in herijkte vorm.

Aanleiding

Op 16 februari 2015 is binnen het economisch domein door de Stuurgroep De Kop Werkt de bestuursopdracht Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt vastgesteld. Doel van deze opdracht is de verwachte mismatch tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in 2020 op te heffen.

Deze bestuursopdracht vertoont inhoudelijk overlap met de opdracht binnen het sociaal domein tot het verruimen van de arbeidsvraag voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Omdat de arbeidsmarktvraagstukken vanuit sociaal en economisch perspectief elkaar raken, levert het integreren van de verschillende domeinen een meerwaarde op. Dit wordt zowel op bestuurlijk als ook op managementniveau onderkend.

Doel van dit document is het formuleren van de opdracht om arbeidsmarktvraagstukken integraal aan te pakken.

Gemeente als regisseur van de arbeidsmarkt

Verschiedende gemeentelijke taakvelden hebben te maken met de arbeidsmarkt. Op grond van de Participatiewet hebben gemeenten tot taak optimale duurzame arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te realiseren. In diezelfde wet is aan gemeenten een regierol toegekend in de ontwikkeling van regionaal arbeidsmarktbeleid. Tegelijkertijd hebben de lokale overheden binnen het economisch domein een opdracht in het bevorderen van de economische vitaliteit van de regio. Het zorgen voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven, een dito (woon-) en werkklimaat voor werknemers en het regisseren van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, vatten we in dat kader in de Kop van Noord-Holland op als behorend tot de gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Hoewel gemeenten een belangrijke rol vervullen op de lokale en regionale arbeidsmarkt, wordt deze primair beheerst door andere partijen. Terwijl werkgevers de personeelsvraag bepalen, zorgt het onderwijs voor het aanbod van gediplomeerde beroepskrachten.

Voor een optimale dynamiek op de arbeidsmarkt is goede regievoering hierop essentieel. Anders dan onderwijs en werkgevers hebben gemeenten op arbeidsmarktgebied zowel een wettelijke taak als ook een overkoepelend, algemeen maatschappelijk belang. Daardoor komt de gemeente de regisserende rol van nature toe. De vraag van de arbeidsmarkt is daarbij altijd leidend.

Integrale opdracht

Op grond van bovenstaande uitgangspunten is het beoogde effect van de integrale opdracht:

Het stimuleren van de regionale arbeidsmarkt in de Kop van Noord-Holland en het daarin tot stand brengen van optimale afstemming van vraag en aanbod.

De arbeidsmarkt is gebaat bij goed onderbouwde, gecoördineerde maatregelen om die stimulans en afstemming te realiseren. Inzicht in de kenmerken en behoeften van de lokale en regionale arbeidsmarkt is daarvoor een eerste vereiste. Daarvoor moeten zowel de groei- en ontwikkelpotenties, als ook actueel en toekomstig vraag en aanbod in beeld worden gebracht. Deze kennis vormt vervolgens het vertrekpunt voor het gesprek tussen gemeenten, werkgevers en onderwijspartijen, om vervolgens in gezamenlijkheid effectief te kunnen anticiperen op lokale en regionale arbeidsmarktontwikkelingen.

Bovengenoemd beoogd effect wordt vertaald in de volgende *programmadoelstellingen*:

- Opheffing van de mismatch tussen vraag en aanbod in de Kop in 2020.¹
- Het Bruto Regionaal Product is gestegen van 15,8 miljard in 2010 naar 18,2 miljard in 2020.

Samenhang met het Werkgeversservicepunt

Parallel aan het programma Aansluiting Onderwijs Arbeidsmarkt wordt in de Kop gewerkt aan een centraal georganiseerde, integrale werkgeversdienstverlening, die zich richt op bedrijfseconomische vraagstukken, personeelsvraagstukken op branche/sectorniveau en op matching. Het Werkgeversservicepunt (WSP) geeft hieraan concreet uitvoering en baseert zich daarbij mede op de kaderafspraken die op regionaal niveau (RPA-NHN) zijn gemaakt. In de uitvoering is het WSP het exclusieve contactpunt tussen overheid en ondernemers. Daarbij staat voorop dat bedrijven niet door verschillende (overheids)partijen tegelijkertijd of achtereenvolgens worden benaderd.

Omdat het programma Aansluiting Onderwijs Arbeidsmarkt en (de ontwikkeling van) het WSP inhoudelijk aan elkaar verwant zijn en elkaar wederzijds beïnvloeden, stemmen de programmamanager van het programma en de projectleider van het WSP hun activiteiten periodiek op elkaar af.

Uitwerking in deelprojecten

De integrale opdracht valt feitelijk uiteen in de volgende hoofdcomponenten, sommige met eigen deelprojecten.

1. Dataverzameling en –analyse arbeidsmarkt

- Dataverzameling m.b.t. de arbeidsmarkt in de Kop van Noord-Holland, met specifiek aandacht voor ten minste de volgende onderdelen:
 - Verdeling van de werkgelegenheid, zowel getalsmatig als kwalitatief (academisch, hbo, mbo en zonder startkwalificatie, inzichtelijk per sector en beroepsgroep);
 - Omvang van de inkomende en uitgaande pendel voor de gemeenten Schagen, Hollands Kroon, Den Helder en Texel;
 - Te verwachten groei en krimp per branche en beroepsgroep en de personele consequenties daarvan.

¹ Vanuit economisch perspectief gaat het om een voorzien tekort van 3800 arbeidskrachten (bron: Transformatiemonitor Grip op Economie in de Kop van Noord-Holland 2015). Vanuit het sociaal domein is er een bestand van circa 1750 werkzoekenden in de bijstand.

- Dataverzameling en analyse van de woonwensen van arbeidskrachten in de Kop van Noord-Holland. Het gaat hierbij zowel om arbeidskrachten die al in de regio wonen, als ook om forensen.
- Analyse van bovenstaande data, in samenwerking met alle betrokken partijen (ten minste met gemeenten, werkgevers, onderwijs)

2. Opstellen en uitvoeren sectorplannen

Faciliteren/regisseren van concrete plannen per sector waarin onderwijs en werkgevers aangeven op welke wijze zij in de periode 2016 tot en met 2020 bijdragen aan het wegwerken van de mismatch tussen vraag en aanbod.

Van dit project maken deel uit:

- Een inventarisatie van de arbeidsbehoefte in de regio in relatie tot de uitgevoerde arbeidsmarktanalyse (project 1), om de sectoren in de nabije en verdere toekomst optimaal te kunnen bedienen. Deze inventarisatie vormt de opmaat voor een integrale arbeidsmarktcommunicatie (project 5).
- Een inventarisatie van de opleidingsbehoefte en een vertaling hiervan in een passend onderwijsaanbod in de regio, mede in samenwerking met onderwijsinstellingen buiten de regio.
- Een banenafpraak per sector voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Het (verder) ontwikkelen van de samenwerking tussen ondernemers, onderwijs, onderzoeksinstituten en overheid binnen de verschillende sectoren.

3. Carrières in de Kop 2017

- Het laten organiseren van diverse carrière-evenementen voor de vijf speerpuntsectoren in de Kop. Het doel is tweërlei; enerzijds gaat het erom jongeren te interesseren voor een opleiding in een van deze richtingen, anderzijds willen we de aandacht vestigen op de Kop als aantrekkelijke arbeidsregio.

4. Studiebedrijf (werktitel)

(Geïnspireerd op de Duurzaamheidsfabriek in Dordrecht)

- Nadere oriëntatie op het concept van de Duurzaamheidsfabriek, waarbij ondernemers, onderwijs en overheid de handen ineen slaan op locatie.
- In kaart brengen van gelijksoortige reeds in onze regio bestaande initiatieven.
- Bepalen van de wenselijkheid tot het vormgeven aan en uitwerken van het concept Studiebedrijf in de Kop en hieraan praktisch gevolg geven.

5. Campagne arbeidsmarktcommunicatie

Faciliteren/regisseren van het opzetten van een plan voor verbeterde arbeidsmarktcommunicatie door werkgevers, in samenwerking met het onderwijs. Doel van deze communicatie is de Kop van Noord-Holland als aantrekkelijke woon- en werkregio te profileren.

Financiën

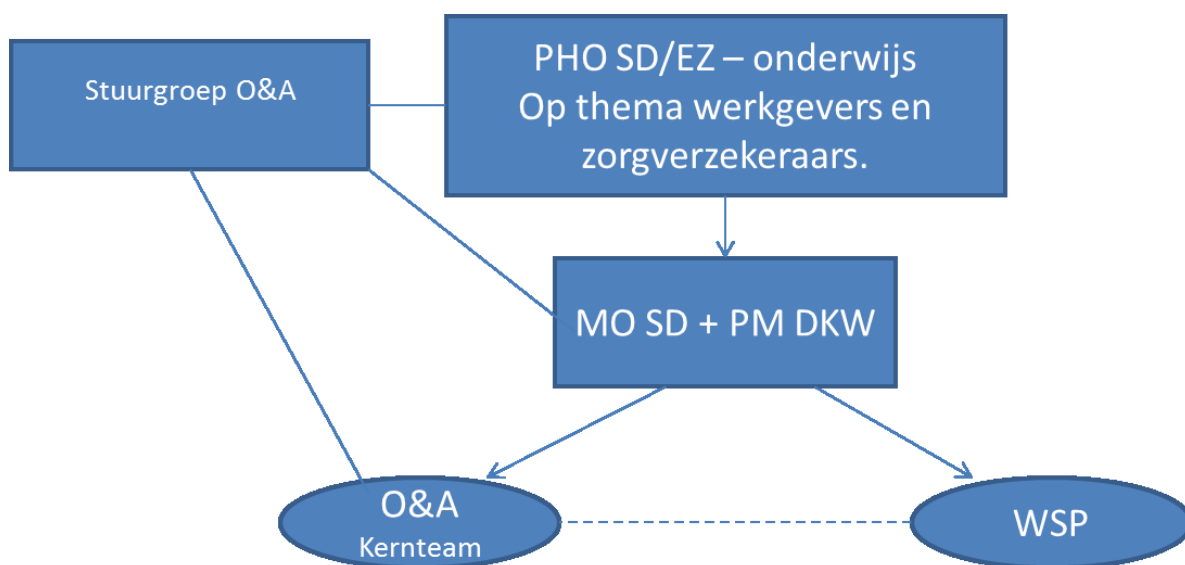
Binnen het programma Aansluiting Onderwijs Arbeidsmarkt wordt de inzet van eigen medewerkers om niet verwacht. Dit is inzet op bestaande formatie-basis, hier is derhalve geen budget aan gekoppeld.

Bij de uitwerking van de deelprojecten kan blijken dat er extra investering in formatie of specifieke deskundigheden nodig zijn. Daarvoor zullen per deelproject begrotingen worden ingediend. Hierin zullen ook de kosten van de uitvoering van de diverse projecten worden opgenomen.

Afgesproken is, dat de afzonderlijke gemeenten in hun eigen begrotingen financiële middelen reserveren ten behoeve van de regionale samenwerking op de vier bestuursopdrachten². De bedragen in onderstaand financieel overzicht zijn indicatief voor de hoogte van de benodigde reserveringen voor het programma Aansluiting Onderwijs Arbeidsmarkt.

Nr.	Project	2016	2017	2018-2020
1	Dataverzameling en –analyse arbeidsmarkt	€ -	€ -	€ -
2	Opstellen en uitvoeren sectorplannen	€ -	€ 200.000,00	€ 1.200.000,00
3	Carrières in de Kop 2017	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 150.000,00
4	Studiebedrijf (werktitel)	€ -	p.m.	p.m.
5	Campagne arbeidsmarktcommunicatie	€ -	€ 200.000,00	€ 300.000,00

Vierwekelijks regionaal bestuurlijk overleg

² Het betreft hier de bestuursopdrachten Destinatiemarketing, Havensontwikkeling, Aansluiting Onderwijs Arbeidsmarkt en Regionaal Ambitiedocument.